

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Stalowej Woli

International Multidisciplinary Conference

**KEY ISSUES OF EDUCATION
AND SCIENCES: DEVELOPMENT PROSPECTS
FOR UKRAINE AND POLAND**

20–21 July

Volume 4

**Stalowa Wola,
Republic of Poland
2018**

International Multidisciplinary Conference «Key Issues of Education and Sciences: Development Prospects for Ukraine and Poland» Stalowa Wola, Republic of Poland, 20–21 July 2018. Volume 4. Stalowa Wola: Izdevniecība «Baltija Publishing», 2018. 200 pages.

Chief editor – dr MALGORZATA KORECKA, rector (Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Stalowej Woli)

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.
The reference is mandatory in case of republishing or citation.

ISBN 978-9934-571-50-3

© Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Stalowej Woli 2018

CONTENTS

CONTEMPORARY RESEARCH IN LEGAL SCIENCE

Нові напрями наукових досліджень у доктрині судової влади Булкат М. С.	8
Сучасні підходи до визначення статусу Постійної палати третейського суду у міжнародному праві Гринчак І. В.	11
Adaptation of the European experience for personnel procedures in police of Ukraine Ilchenko O. V.	14
Окремі питання удосконалення земельного законодавства України Мелех Л. В.	17
Саморегулювання медіації в Україні Можайкіна О. С.	21
Реєстрація шлюбу, розірвання шлюбу нотаріусом: закордонний та вітчизняний досвід Німак М. О.	24
Історія проблеми застосування «Правила Міранди» в ювенальній юриспруденції США Ригіна О. М.	27
Особиста безпека громадян та їх право на самозахист Ткаченко О. Г., Разумейко Н. С.	31

PUBLIC ADMINISTRATION: ISSUES OF THEORY AND PRACTICE

Можливі шляхи підвищення захисту атомних електричних станцій, розташованих на території України Голубок М. Г.	35
Державне регулювання будівництва українських доріг на основі концесії: проблеми та перспективи Киртока М. П.	37
Особливості функціонування механізмів державного управління сталим розвитком регіонів України на сучасному етапі державотворення Рягімов Ф. В.	40
Забезпечення відкритості польського парламенту: досвід для України Шевчук М. М.	44

DEVELOPMENT FACTORS OF PHILOLOGICAL SCIENCES

Slang: etymological controversy revisited

Borys D. P. 164

Мовні індикатори вираження толерантності
в медичному дискурсі художньої літератури

Жовнір М. М. 167

Лінгвальна характеристика вінницьких друкованих ЗМІ
(на матеріалі газети «Подільська зоря»)

Кравець В. Б. 171

Мотивація вивчення української професійної мови
як один із чинників підготовки фахівця

Максимець О. М. 174

Семантичні, парадигматичні і синтагматичні параметри
дієслів відчуття болю

Остратюк Н. М. 177

Від Агасфера до Марка Проклятого: трансформація образу
вічного блукача в художній картині світу Олекси Стороженка

Пойда О. А. 180

Концептуальні моделі похідних англійських іменників із суфіксом *-ism*

Токарчук В. А. 184

Дефініційна характеристика предикатів стану
у давньогерманських мовах

Шапочкіна О. В. 187

CONTEMPORARY CULTUROLOGY:

TRENDS AND DEVELOPMENT PRIORITIES

Естетико-культурологічне дослідження художніх особливостей
меблевої стилістики у творчості Владислава Чахурського

Льницька Л. В. 191

Народний музичний інструментарій Польщі та України:
сфери побутування

Фабрика-Процька О. Р. 193

об'єктивуватися за допомогою різних формальних схем, у розгляді яких вбачаємо перспективу подальших досліджень.

Література:

1. Бортничук Е. Н., И. В. Василенко, Л. П. Пастушенко. Словообразование в современном английском языке. К.: Вища школа, 1998. 262 с.
2. Жаботинская С. А. Лингвокогнитивный подход к анализу номинативный процессов // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. 2010. Вип. 928. С. 6–20.
3. Жаботинская С. А. Сетевая семантика: теория и практика // Когнитивные исследования языка. Вип. XIV : Когнитивная лингвистика: итоги, перспективы: материалы Всероссийской научной конференции, 11–12 апреля 2013 года. Тамбов. Москва-Тамбов: Ин-т языкознания РАН, Издательский дом ТГУ им. Г. Р. Державина, 2013. С. 81–86.
4. Карашук П. М. Словообразование английского языка. М.: Высшая школа, 1977. 302 с.
5. Кубрякова Е. С. Роль словообразования в формировании языковой картины мира // Роль человеческого фактора в языке. Язык и картина мира / отв. ред. Б. А. Серебренников. М.: Наука, 1988. С. 141–172.
6. Gallery: Word of the Year 2015 [Electronic Resource]. Available from : <https://www.merriam-webster.com/words-at-play/word-of-the-year-2015/-ism>
7. Langacker R. W. Cognitive grammar: a basic introduction. Oxford: Oxford University Press, 2008. 562 p.

ДЕФІНІЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРЕДИКАТІВ СТАНУ У ДАВНЬОГЕРМАНСЬКИХ МОВАХ

Шапочкіна О. В.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри германської філології
Інституту філології*

*Київський університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Дослідження семантико-синтаксичної структури давньогерманського речення зумовлює значний інтерес до предиката як важливого компоненту, центру парадигми категорії стану. Від лексичної семантики предиката, його сполучувальних властивостей залежить не тільки структурна організація давньогерманського речення і його компонентів, але і їх семантична характеристика у парадигмі категорії стану.

Природу та сутність предикатів стану досліджували У. Чейф (типологія предикатів); Л. Теньєр (семантичне та морфологічне оформлення предикатів у реченні); І. Вихованець (класифікація предикатів стану); О. Селіверстова, Т. Булигіна (семантичні типи предикатів); Л. Васильєв (предикатна лексика); А. Загнітко (особливості структурування предикатів) та ін.

Враховуючи вищезазначене, уточнимо, що «предикат стану» належить до парадигми категорії стану, це синтаксема, центр, ядро речення (висловлювання), що виражає станові відношення із позицій «агенса – пацієнта»/«суб'єкт – об'єкт»; це морфологема (дієслово, прикметник, дісприкметник, прислівник, дісприслівник), яка описує, стверджує або заперечує певний стан: буття, перцепцію, фізичну/інтелектуальну дію, діяльність, відношення, емоцію, процес, результат, афект.

За своїми семантичними параметрами предикати можна розподілити на два найбільш узагальнені класи:

а) *предикати дії*, напр.: двн.-англ. Her **cuomon** twegen aldormen on Bretene Cerdic and Cynric his sunu mid V. scipum (Chronicle, an 495; Winchester MS) – «Тоді в Британію **прибули** два альдормени, Кедрик та Кюнрик, його син із п'ятьма кораблями» [1];

б) *предикати стану*, напр.: двн.-англ. Glof hangode sid ond syllic, searobendum faest, soi **wæs** orðondum eall **gegyrwed** (Beowulf, 2085-2087) – «Його мішок висів, широкий і дивовижний, стягнутий хитромудрими зав'язками, який **був вироблений** із чудесною майстерністю» [1].

Предикати дії пов'язуються з активним предметом (звичайно особою), діячем, від якого походить дія, напр.: двн.-англ. And **sægdon** him ða **uundra** dyde se hælend (John XI, 46) – «І **розказав** їм про чудеса, які здійснив Спаситель» [1].

Предикати стану, навпаки, – з пасивним предметом (як істотою, так і неістотою), носієм стану, напр.: двн.-англ. Ða **wæs** on burgum Beowulf Sculdinga, leof leod-cuning, longe þrage folcum **gefræge** (Beowulf, 53 – 55) – «Тоді у фортецях мешкав Беовульф Скільдінг, король, улюбленець народу, довгий час його **шанований** людьми» [1].

Станові передкатегоріальні конструкції (далі СПК) у давньогерманських мовах репрезентовані різнотипними становими предикатами, характеризуються структурною різноманітністю, специфікою лексичного наповнення, різними способами морфологічного вираження, широким стилістичним використанням.

Предикати стану охоплюють такі конкретні значення, як фізичний, емоційно-психічний, інтелектуальний (розумовий) стани, стан сприйняття, стан буття (локативний стан, стан існування/не існування, стан наявності/відсутності) тощо. Групи предикатів *фізичного стану* займають значну частину загального фонду предикатів стану у корпусах давньогерманських мовних пам'яток. Як і всі інші предикати стану, ця група характеризується постійністю, статичністю у розгортанні стану в часі та нерухомістю щодо певних подій. Предика-

ти фізичного стану можна розподілити на: а) предикати, що виражають фізичний стан людини та інших істот, напр.: дн.-англ. *Pæt fram ham gefrægn Higelaces þegn, god mid Geatum, Grendels dæda; se wæs moncynnes mægenes strengest* – (Beowulf, 194-196) «Отримав звістку з дому про діяння Гренделя дружинник Хігелака, відомий своїми чеснотами у гаутів, він був найсильнішим серед могутніх героїв знатних» [1]; б) предикати зовнішнього фізичного стану, напр.: дн.-сакс. *Tho scolda therō marca giuuald egan is erb iward the was Archelaus hetan, heritogo helmberandero* (Heliand, 763-765) – «Його спадкоємець, на ім'я Архелав, командував армії носіїв шоломів, повинен був мати владу над краєм» [3]; в) предикати внутрішнього фізичного стану, напр.: гот. *jah qinons þozei wesun galeikinodos ahname ubilaize jah sauhte, jah Marja sei haitana was Magdalene* (Lk. VIII, 2) – «Та деякі із жінок, що були змілені від злих духів і недуг, і Марія, звана Магдалиною» [4]. Зауважимо, що предикати фізичного стану одновалентні, вони сполучаються тільки із суб'єктною синтаксею, яка поширюється на назви істот або назви середовища.

Предикати *емоційно-психічного стану*, передають емоційний стан, стан переживання людини. Їх особливістю є статичність та константність. Предикати такого типу експлікуються у давньогерманському реченні здебільшого таким чином, напр.: гот. *gasaihuandeins þan manageins ohtedun sildaleikjandans jah mikilidedun gub þana gibandan waldufni swaleikata mannam* (Mt IX; 8) – «Народ же, бачивши це, дивувався і прославляв Бога за те, що дає таку владу людям» [4].

Предикати *стану сприйняття* передбачають зумовленість стану суб'єкта певними об'єктами та включають: а) предикати-внутрішні переживання, напр.: дн.-ісл. *Naþungar hverrar leitapi mer et horska man, ok hafpak þess vætki vifs* (Edler Edda, 88) – «Дотепна дівчина, вона образила мене, тому я не добув собі дружину» [2]; б) предикати-зовнішні переживання, напр.: гот. *Wait atta izwar þizei jus þaurþub, faurþizei jus bidjap ina* (Wulfilabiebel, 193) – «Ваш Отець знає, у чому ви маєте потребу, перш ніж ви вибачите Його» [4].

Природа предикатів сприйняття має суттєві відмінності від описуваних вище. Вони відображають суто суб'єктивні ситуації. Абсолютна більшість предикатів відношення/сприйняття означає оцінку кого-небудь або чого-небудь, із позиції того, хто оцінює. Загальне значення оцінки «виявити те чи інше відношення», виражається у таких реченнях, напр.: дн.-ісл. *Forut lengi, afþr ligja man hafr Hlortifa halfdaupr fyrir* (Edda, Hym 38 (34); 124) – «Вони недалеко проїхали, перш ніж молот Тора поклав його на землю в дорозі» [2].

За ступенем вияву відношення можна розподілити на нейтральні, надмірні та неадекватні, напр.: дн.-ісл. *Ves heill, Hymir! I hugum gofum: nu 's sumr kominn til sala þinna sas vit vættum af fegi löngum!* (Edler Edda, 116) – «Слався Хьоміре! Будь милосердним, бо у палаці твоєї прибув твій син, на якого ми безупинно довго чекали з далеких країв!» (надмірні відношення) [2].

Також можна спостерігати негативні та позитивні відношення, напр.: див.-ісл. Harald konungr atti margar konur ok morg born; hann fekk þeirar konu, er Raghildr het, dottir Eiriks konungs af Jotlandi; hon var kolloð Ragnhildr in ríka, þeira sonr var Eiríkr blóðox (Edda, Hymir, 11) – «Король Гарольд мав багато жінок і багатьох дітей; він узяв собі за дружину жінку, яку звали Рагніхільд, дочку короля Еріка із Ютландії, вона звалася Рагніхільд, королівна, їх син був Ерік кривавий» [2].

Предикати *інтелектуального (ментального) стану* відображають ступінь досягнення певного процесу дії силою людської думки, напр.: див.-ісл. Ef þu heyrir þat sagt, þa muntu segja, at hitt er undarligt ef eigi ma ganga ut ok inn hvert, er vill (Snorri Edda 49; 58) – «Якщо ти **чув**, що це **говорили**, тоді ти **маєш сказати**, що це дивно, коли не можна увійти або зайти тому, хто хоче» [2].

Властивими для СПК із предикатами на позначення інтелектуального стану є опис якостей, характеру, зіставлення, порівняння, напр.: див.-англ. Eugenia þa a þæt æðele mæden wel þæh on wisdom and on uðwytegunde, þa becom hyre on hand þæs halgan apostoles lar paules þæs mæran ealles manncynnes lareowes (Ælclives 22-25) – «Коли Євгенія, благородна дівчина, досягла успіхів у мудрості та філософії, їй у руки потрапило вчення святого апостола Павла, найвідомішого вчителя всіх людей» [1].

Стосовно *предикатів буття*, то це власне-локативні предикати, які здатні описувати наявний стан речей, як от: «бути», «перебувати», «опинятися», «розташовуватися», напр.: див.-сакс. Nu ik is aldar can, uuert is uuintergitalu: nu ik giuwinan mag, that he io ob ar thesaro erðu ald **ni uuirðit**. (Heliand, 724 – 726) – «Тепер я знаю його вік, скільки йому зим, і тому я можу зробити так, що він ніколи **не постаріє**» [3].

Іноді у таких конструкціях значення перебування у просторі ускладнює семантика існування/не існування, наявності/відсутності предметів чи явищ у навколишньому світі. Подібні конструкції не просто вказують на місце перебування предмета, а наголошують на його існуванні, напр.: див.-сакс. Tho uuarð im is hugi suido bliðian is briostun, tho he **gisah** that barn cuman an thena uuih innan (Heliand, 473-475) – «Тоді він подякував Керманичу, всемогутньому Господу, що він **побачив** його на власні очі» [3].

Узагальнимо, що предикати стану є центральними компонентами семантико-синтаксичної структури речень та одним із складників системи виражальних засобів художнього мовлення давньогерманських текстів, є ядром у парадигмі КС. Основною функцією предикатів стану є трансляція певного відношення між суб'єктом та об'єктом, опис процесу, дії, діяльності, результату тощо.

Література:

1. Beowulf URL: 28.06.2018: <https://norse.ulver.com/src/other/beowulf/beowulf.html>
2. Edda URL: 28.06.2018: <http://norse.ulver.com/>.
3. Heliand URL: 28.06.2018: <http://www.wulfila.be/lib/sievers/1878/>
4. Wulfila Project URL: 28.06.2018: <http://www.wulfila.be>